

Daf Panorama

La Yéchiva Ohavei Toratéha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

BABA BATRA 54

לאסוקי שמעתא – סיכום הלכתי על סדר הדף (עם לשון השו"ע במודגש)

דף נד

א. הטיל זרע בתלם. ב. נוטל ענפים מהאילן ועצים מהשדה. ג. המשוה פני הארץ. ד. פותח מיים. ה. תליסר שנים. ו. צורה. ז. מכוש אחד. ח. נכסי עכו"ם כמדבר. ט. דינא דמלכותא. י. רב הונא.

א. מצא שדה הגר חרושה וזרעה ולא כיסה אחר הזריעה וצמחה ואכלה וכו' לא קנה שבעת שהשליך הזרע לא השביח כלום ובעת שצמח והשביח שבח הבא מאליו הוא ואינו קונה (חו"מ ס' ערה, יב בהגה. וסעיף כ"ב במחבר).

ב. המפצל זמורות הגפן (נוטל ענפים מהאילן) או שריגי אילנות וכפות תמרים בנכסי הגר אם דעתו לעבודת האילן קנה ואם דעתו להאכיל העצים לבהמה לא קנה כיצד היה כורת מכאן ומכאן חזקתו שנתכוין לעבודת האילן היה כורת מרוח אחת אינו מתכוין אלא לעצים. וכן המלקט עצים ואבנים מן השדה אם דעתו לתקן הארץ קנה ואם דעתו לעצים לא קנה כיצד לקט הגס והדק הרי זה בחזקת שנתכוין לתקן הארץ לקט הגס ולא הדק הרי זה בחזקת שנתכוין לעצים (רמ"א: ואפילו אמר שכוון לתקנה לא קנה דבעינן שיהיו מעשיו מוכיחים) (ערה, יז ויח).

ג. וכן המשוה פני הארץ אם דעתו לתקן הארץ קנה ואם דעתו להשוות מקום שיעמיד בו גורן לא קנה כיצד היה לוקח עפר ממקום גבוה ונותנו למקום הנמוך הרי זה מתקן הארץ ואם אינו מקפיד על זה אלא משליך העפר והצרורות בכל מקום בלא הקפדה הרי זה בחזקה שאינו מתכוון אלא להשוות מקום לדוש בו (שם, יט).

ד. וכן הפותח מיים לתוך הארץ אם לתקן הארץ קנה ואם לצוד דגים לא קנה כיצד עשה מקום שיכנסו בו המים בלבד הרי זה מתכוון לתקן הארץ עשה שני פתחים אחד להכניס ואחד להוציא הרי זה מתכוין לצוד דגים (שם, כ).

ה. בנכסי גר או נכסי הפקר אפילו אכל פירות האילן כמה שנים לא קנה וכו' עד שיעשה מעשה בגוף הארץ או יעבוד עבודה באילן (שם, יב). ומעשה באשה שנטלה מענפי הדקל שלש עשרה שנה ולבסוף בא אדם אחד וחרש תחתיו מעט וזיכה לוי (וי"א מר עוקבא) שלא החזיקה כדרך שמחזיקים (שצריך ליטול מענפיו משני הצדדים והיא עשתה מצד אחד וכדלעיל אות ב').

ו. הצר צורה בנכסי הגר קנה (שם, יד) פירוש צורת אדם או חיה ועוף שיש בהן נוי יותר משאר ציורים ולכן אפילו אין בהם אמה על אמה ולא כנגד הפתח קנה (סמ"ע) ומה שהצריך לעיל (דף נג) אמה וכנגד הפתח בציורים בעלמא מעשה צעצועים ופרחים (רשב"ם).

ז. שדה המסויימת במצריה (רב אמר) שהכיש בה מכוש אחד (פי' רשב"ם כיון שחפר בה בהכאה אחת) קנה את כולה ושמאל אמר לא קנה אלא מקום מכוש בלבד והלכה כרב (שכך סובר ר"נ לקמן אות ט') שקנה כולה. ואם אינה מסויימת במצריה קונה ממנה באותו מכוש ¹¹⁵(דק) כדי שילך הצמד (בקר) בשעת חרישה ויחזור (ערה, ג).

ח. מאחר שעכו"ם אינו קונה הקרקע מישראל ולא מקנהו לישראל אלא בשטר, ישראל שלקח שדה מעכו"ם ונתן דמים וקודם שיחזיק בה בא ישראל אחר והחזיק בה כדרך שמחזיקים בנכסי הגר זכה אחרון [וי"א דאפילו החזיק בה ראשון זכה האחרון דלא סמכא דעתא דראשון בלא שטר וכן נ"ל עיקר וכו'. רמ"א] ¹¹⁶זאתן לראשון את הדמים מפני שהעכו"ם מעת שלקח הדמים סילק רשותו וישראל לא קנה עד שיגיע השטר לידו ונמצאו נכסים אלו כנכסי מדבר (הפקר) שכל המחזיק בהם זכה ואחריותו (של ראשון) על העכו"ם המוכר הגה והשני מקרי רשע ומ"מ אם בא הראשון להשתדל ע"י העכו"ם להוציאו מיד השני נקרא מסור הואיל והשני נתן לו מעותיו (קצד, ב).

ט. במה דברים אמורים במקום שאין משפט ידוע למלך אבל אם דין אותו המלך ומשפטו שלא יזכה בקרקע אלא מי שכותב בשטר או הנותן דמים וכיוצא בדברים אלו עושים כפי משפט המלך (שם). וכן אם אין הבעלים משלם מס על הקרקע ובא אחד וחרש בה מעט קנה ¹¹⁷זון שרוצה לשלם המס ואמר המלך מי שישלם המס יאכל הקרקע ויקנה בחזקה בלי שטר (גמרא).

¹¹⁵ אבל רשב"ם פירש אם חרש צמד בקר שורה אחת לאורך כל השדה וחזר ועשה בחזרתו עוד שורה קנה בזה את כל השדה (ועיין סמ"ע).

¹¹⁶ ונחלקו הפוסקים אם ישראל השני נתן דמים לישראל ראשון ובשו"ע ורמ"א פסק שנותן לראשון את הדמים (כדעת הרמב"ם וסיעתו ודלא כהרא"ש והטור שאין משלם).

¹¹⁷ ע"י חו"מ שסט, י ותוד"ה באגי.

י. רב הונא קנה קרקע מעכו"ם (ולא היה משפט המלך לקנות בשטר) ובא אחר וחרש בה מעט והעמידה רב נחמן בידי האחרון כשמואל שאמר נכסי עכו"ם הרי הן כמדבר (לעיל אות ח') א"ל רב הונא א"כ יעשה לי מר כדברי שמואל (לעיל אות ז) שלא קנה אלא מקום מכושו בלבד א"ל ר"נ בזה אני סבור כמותך שאמרת בשם רב קנה כולה.

Rav E. Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés